
EZKERRA ETA ESKOIA

ZER DIRAN

Sarritan neure buruari itaun au egiten dautsat: "Zu ezkertiarra ala eskoitarra zara", eta ez dot jakiten zer erantzun. Eskertiarrek demokrazi-zaleak ba'dira, ni ezkertiarra naz, eskoitarrek giro egokia ta erlejiñoa ta berbea betetea nai dabenak ba dira, ni eskoitarra naz. Berba oneik Jose Antonio Agirre-ren itzaldi bat dakarste burura.

Ezkertiarrek gizartea aldatzea nai ei dabe, eskoitarrek ostera gauzak dagoen lez jarraitzea nai dabenak ei dira, ezkertarrak gizarte-zaleak edo sozilstak ei dira, eskoitarrek ostera, domu-zaleak edo kapitalistak eta gaur domu-zalekeri barrira edo neokapitalismora sartuak...baiña egin daigun azterketa sakonago bat.

ELEIZEA TA EZKERRA

Gure inguruetan fededunak eta gizarte-zaleak al karren aurka ekin dabe aspaldion. Orintsu entzun dogu gizarte-zaleak kristiñauakaz alkartzeko bideak artzea nai dabela, eta gizarte-zale bat baiño geiago dagoz oso fededunak diranak. Geiago esango neuke, Jesus'en Barri Onagaz obeto alkartzan ei da gizartezaletasun edo sozialismoa, domu-zaletasuna edo kapitalismoa baiño. Ezin ukatu, orregaitiño, ezkertiarrek jokabidea oituren edo etikaren arlon obetu egin bear dabela.

Gure eleizetan diran sendotza-taldeak gizarte-zaleak sortzeko mintegiak dirala diño. Eta orrek ez nau arritzen, argi ikusten dalako domu-zaleak edo kapitalistak zelako mundua sortu daben, baiña ez leukie aitzu bear gizarte-zaletasuna bizi-bizi ezarri dan lekuan, esaterako Errusia'n, zelako ondorenak ekarri dauzan.

Mundua eta biziarea begiratzeko erak,ideolojiak, euren aldi beroa izan dabe, baiña gure aldi onetan ez dauke lengoa lako bizitzaunik, galtzen doaz. Gure XX gizaldi au ondo astindu dabe ideoloji orreik, baiña gaur mundu barri bat erne jaku eta geuk ikusiko dogu mundu barri ori azi egiten dala. Ba-dauko arlo onetan bere zeregiña erlejiñoak,batez be kristiñauenak.

LARRI-UNEA NON?

Beste itaun bat be egin bear dogu: Non dago larri-une aundiagoa, eskoitarren ala ezkertarren artean?

Ezkertiarrek dagozela larriago esan lei, gizartea aldatu-gureak berez larritasun geiago dakarrelako, lengoan jarraitzeak baiño. Eskoitarrek aldakuntza gitxi egin eta jarraitzea nai dabe eta orrek ez dau sortzen urduritasun aundiegirik.Ba-dago, orregaitiño, larrialdia eskoitarren artean be.

Ezker-bideak aldakuntza aundi bat bear ete dau ba? Baietz dirudi. XIX gizaldian ezkertarren jokoa sortzeko izan ziran zioak, gaur asko aldatu dira eta gaurko esker-jokabideak burubide orretan jarraitzea baiño beiña-go dau bere ekandu-jokoa zuzentzea. Lengo pentsabidean jarraitzen ba'dau, ezker-jokoak ez dauka gaur urtenbiderik. Burubide utsez indarra artu dauan ezker-joko orrek, gaurko gizakien jokabideetara sartu bear dau, burubideak aide batera itzita.

Zer zaindu bear leukie ezkertiarrek jokabide barri onetan? Zer aldatu? Lenengo ta bein, gaurko munduari, aldien ezaugarriak gaur agertzen daben munduari begiratu. Eta or arazo bi dagoz ezelan aitzu bearko ez diranak: Lanik-eza-ren arazoa eta ondasunen banaketarena edo erri atzeratuen eta aurreratuen arteko ezbardintasun mingarria. Biak dira gizarte-zaletasunaren gogo biziari oso lotuak. Ezin izango dau gizarte-zaletasun edo sozialismoak alboratu, ez bata eta ez bestea. Zelan alboratu munduan dirak %80'k ondasunetan %20'ren eskubidea baiño ez izatea? Demokrazi-zale lez agertzea naikoa izango ete da banaketa oker eta lotsagarri ori onartzeko eta orrelan gizarte jokabide zuzen bateri emoten jakon erantzun oker nabaria zuritzeko?.Ola-ko jokabide oker orren ordezkristiñau-bidetik aldarrikatzen dira senidetasuna ta solidaritza artu eta aurrera atera bearko dauz.

LANGILLEDIA

Gizarte-zaleak, sozialistak, langillediaren aide jokatzea izan dabe euren ekintzarik biziarena, eta ezin ukatu orretan lan aundia egin dabena, baiña gaur zertan dago langilleen aldeko ekintza bizi ori?

Egia esan, ekintza orrek jarraitzen dau eta jarraitu bear dau. Or dago sindikatoen lan txalogarria, euren zeregiña akats barik betetua izan ez arren. Eurai zor jake gure artean ondasunen banaketa zuzenagoa izatea eta Irugarren Munduko jokabide diru-eskuratzaileak gure munduan ain nabarmen ez agertzea.

Baiña langilleen aldeko burruka bera gaur larri-une baten dago, esaterako lanbakoak ezin dira izan sindikatoetan ordeztuak. Gaiñera lanbakoaren arazoa mundu guztiko

arazoa da eta sindikatoak mundu-maillan erakunde makalak daukez. Domu-zalekeriak edo kapitalismoak bai badauko mundu-maillan indarra, onein aberria mundua da eta politikako erakundeak eurak baiño be alkartasun aundiagoa dauko munduan, baiña ori, gaur arte eta mailla egoki baten ez dabe lortu sindikatoak eta sozialistak, ezin izan dabez aurrera atera mundu guztiari eragiteko ekintzak. Mundu guztiko laterrien alkarreak indar geiago artu bear-ko dau eta or barruan benetako gizarte-zaletasunak egin-bear bereizi bereizia dauko, ondasunak zuzentasunez banatzea nai ba'dogu. Ori iñoz ez dau lortuko kapitalismoak.

EKONOMI UTSA?

Gizarte-zale edo ezkertarrak kontuan artu daben arazoa bakarria ekonomi-girokoa izan da, baiña ezkertarrak gaur sakonago sartu-bearrean aurkitzen dira, etorkizunari begira. Irakaskintzara eta albiste-bideetara sartu bear-ko dabe euren elburua lortzeko. Ori izango da alkar-ekintza edo solidaritza eta bardintasuna, senidetasuna aurrera aterateko bidea. Irakaskintzan, esaterako, ez da naikoa lana ondo egiten ikastea, gizarteko alkar-bizitza eta alkar-banatzearen jokabidea sartu bear-ko dau gazteen burubideetara. Gazte oneik gizartea aztertzen eta bideratzen ikasi bear-ko dabe eta orretarako liburu-eta eta albiste-bidetara lotuagoak izan bear-ko dabe.

Gaurko eziketaren gaiso bat, gizaki barriak buru-laburren moltso biurtzea da. Oneik gizakiaren barru-bizitza oso eskasa dauke, onein ardurak ez dira geiago zabaltzen lanaren mundura eta jolasketaren mundura, eta gorputza gurtzera baiño eta euren alkar-izketak oso azalekoak dira. Ori ez da gizarte-zaletasunaren ondorena, domuzaletasunarena baiño. Dana dala, or dago gizartean jokabide ori eta gizarte-zaleak ori bideratzeko lana egin bear-ko dabe. Giro orretan ondasunak ugariago dagoz, bizitza nasaiagoa dago baiña gogo-bizitza oso laburra da.

* * *

LAGUNTZA

Arlo orretan laguntza aundia izango leuke Eleizearen gizarte-irakaskintza, asieran esan dogun lez. Gizarte arloan irakaskintza ori ona da, domu-zalekeriaren aurka kritikatzailea da, baiña ori egiteetara eroateko orduan, ez da gauza aundirik lortzen. Gaurko biziera egokia lortzeko asko lagundu dau, baiña bigarren mille-urte au amaitzerakoan, zeregin aundi bateri lotuta dago: Irugarren munduan dan laterri-zor-ak kentzeko ekintzak burutzea. Kristiñauak dira Blair, Kolb, Prodi ta Clinton, baiña egiten dabe ezer G-7

edo zazpi laterri aberatzenen artean olako ardurea sartzeko? Eleizea bera be iñoz ez da ausartu zazpi aberatsen orrei arazoa argi ta garbi agertzera. 2000n. urteko ospakizun onetan, beste ekintza batzuk aide batera itzi barik, esaterako otoitza, barauak, santutegietara erromes-aldiak eta ola-koak, ozenki dei egin bear jake kristiñauak izanik arazoa bideratzeko indarrak geien dauken kristiñauai.

BATERA JOKATZEN

Non alkartzen dira ba ezkertarrak, sozialistak, eta kristiñauak? Iru jokabide orreine iturrira begiratu ezker-ori, argi ikusten da ori: Kristiñau izateak Jainko bakarria gurtzea eta eta gizaki guztien bardintasuna ta anaitasuna dira edo beste era batera esateko, azkenengo diranak lenengo lez artzea. Ori argi dago ebanjelioan eta ez ain beste beste erlejiño batzutan. Gizarte-zaletasuna be orretarako sortu zan, gizartean diran azkenengoen aide jokatzeko. Or erre-erre-izusten da elburu biak alkarrengandik urrean dagozala.

Ba-dakigu gizarte-zaleak beti ezkertiar agertu gurarik ez dabela izaten, naiago izaten dabe aurrelari lez agertzea. Ori da euren makaltasuna. Orregaitik asko eta asko gizarte-zaleen bidera sartzen dira onein elburuak zeintzuk diran jakin barik, norberekeri aundi batek bultzatuta, eta gero gizarte-zaleak ezin dabez lortu euren elburuak olako bazkideakaz. Zelan ulertuko dabe olakoak zerga geiago ordaindu bear dala alkar-laguntza indartzeko? Gaurko munduan politikako joko batek aurrera egin nai ba'dau, ondo bizi izatea eta ondasunak batzea aldarrikatu bear-ko dauz eta onelan ez dago gizarte-zaleen elburua aurrera ateraterik. Orrexegaitik gaurko gazteak, aurrera-azaleak izan arren, ez dabe nai politikara sartzerik, bizikera gozo ori ez dabe galdu nai.

* * *

ONDORENAK

Ezkertiar izatea ta gizarte-zaletasuna zer dan azaldu nai ba dogu, ezaugarri bi agertu geinkez: lantokiak gizarteratzea eta ondasunak zuzenkiro banatzea. Lantokiak gizarteratzea gaur ez da ain argi ikusten, alkargoak edo kooperatubak izan dira orretan obeak, baiña lantegiak laterriratzeak ondamentira eroan dau munduko lurralde asko. Ondasunak egokiro banatzean, osteria ez da aurrerapen aundirik egin. Zoritxarrez olako jokabideak ez dira onartzekoak agintaritzaren erritarren esku ez dagoanean, demokrazia gizarteratua litzake jokabiderik egokiena, baiña, erritarren norberekerian sartuta dagozen artean, eziña. Orregaitik da ain bearezkoa eta ain gatxa erritarren eziketa, gizarterako eziketata. Ba-dago or non lan egin.

OLAZAR'tar Martin'ek